

עפ"ג 15156/08/14 - מדינת ישראל נגד מ' י'

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 15156-08-14 מדינת ישראל נ' י' (עציר)

בפני כב' הנשיאה דבורה ברלינר, אב"ד
כב' השופט ג'ורג' קרא, ס"נ
כב' השופטת מרים סוקולוב
המערערת: מדינת ישראל
נגד מ' י' (עציר)
המשיב:

פסק דין

1. המשיב הורשע בבית משפט קמא במסגרת הסדר טיעון בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן. העבירות הן זיוף מטבע פשוטה, עבירה על סעיף 477 לחוק העונשין וכן ניפוק מטבע מזויפת, עבירה על סעיף 479. בשתי הוראות החיקוק מדובר בריבוי עבירות.

כתב האישום מתעד מסכת עובדתית של תעשיית זיוף שבה עסק המשיב, כפי שיובהר בהמשך, באופן שיטתי. המשיב פעל לזיוף מטבעות בשווי 10 ₪ לצורך הפצתן בישראל כאשר המטרה והכוונה היא לזייף מטבעות בהיקף גדול. לצורך כך רכש המשיב כמות גדולה של דיסקיות שיוצרו עבורו בחברה מסוימת לאחר שטען בכזב בפני נציגי החברה שהוא זקוק לדיסקיות לצורך עבודה בתחום חלקי חילוף למזגנים. לאחר מכן רכש כמות נוספת של דיסקיות בקטרים שונים והעביר את הדיסקיות לחברה העוסקת בציפוי מתכות כדי להשלים את המלאכה. בסה"כ זייף המשיב במהלך התקופה הרלוונטית, החל מחודש יולי 2012 ועד למעצרו ביום 10.9.13, למעלה מ- 60,000 טבעות חיצוניות שנראות להיות טבעות של מטבע בשווי 10 ₪, כאשר הטבעות הללו נועדו כאמור לשמש לצורך הכנת המטבעות המזויפות. המשיב שילם לבתי המלאכה השונים, אותם העסיק על מנת שיכינו את הטבעות, סה"כ שילם המשיב עבור הייצור של המטבעות המזויפות סך של כ- 50,000 ₪. סכום זה נועד להניב לו רווח העולה על 2 מיליון ₪. רווח זה נובע מהחדרת המטבעות המזויפות לשוק הישראלי.

המשיב כבר הספיק לקדם את ייצור זיוף המטבעות כאשר כל שנותר הוא החלק של הטבעת המטבע כדי להפוך אותה למטבע מושלמת. בית משפט קמא סבר כי המשיב נמצא בתחילת הדרך לייצור המטבעות ובכך ככל הנראה טעה.

2. בגזר דין מפורט הטיל בית משפט קמא על המשיב את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה של 24 חודשים בניכוי 3 חודשים בגין מעצרו ובמצטבר לעונש המאסר אותו הוא

מרצה.

ב. מאסר לתקופה של 10 חודשים.

ג. קנס כספי בסך של 3,000 ₪.

3. אלו קביעותיו העיקריות של בית משפט קמא בגזר הדין:

באשר למתחם הענישה -

התביעה טענה כי מתחם הענישה הראוי הוא בן 3 ל- 8 שנים. בית משפט קמא סקר סקירה מפורטת את מדיניות הענישה כפי שהיא משתקפת מפסקי הדין שעסקו בעבירות הנוכחיות והובאו בפניו ובסופו של דבר, אימץ את עמדת הסנגוריה לענין זה וקבע כי מתחם הענישה הראוי הוא בין שנה ל- 3 שנים מאסר.

באשר למיקומו של המשיב בתוך מתחם הענישה -

בית משפט סבר כי יש למקמו במרכז המתחם. לענין זה שיקלל בית משפט קמא את הנסיבות המחמירות מחד גיסא: למשיב הרשעות קודמות רבות, לרבות בעבירות זהות לעבירות הנוכחיות. את העבירות הנוכחיות ביצע המשיב כאשר הוא נמצא בתקופה של עיכוב ביצוע בגזר דין אחר שהוטל עליו בגין עבירות דומות. לצד הקולא שיקלל בית המשפט את נסיבותיו האישיות הקשות של המשיב כפי שטען להם. מצבו הנפשי של המשיב קשה, הוא נוטל תרופות פסיכיאטריות, מתקיים מקצבת הביטוח הלאומי. בשורה התחתונה, כאמור, מוקם המשיב במרכז המתחם ובית משפט הטיל עליו שנתיים מאסר.

על גזר הדין מערערת המדינה.

לטענת המדינה, שגה בית משפט קמא הן בקביעת המתחם והן בענישה הקונקרטיית.

באשר למתחם, כאמור בית משפט קמא ראה לנגד עיניו את הענישה באותם תיקים שהוגשו לו. אליבא דהמדינה, קשה מאוד להשוות בין גזרי הדין שהובאו בפני בית משפט קמא לעובדות בתיק הנוכחי. בתיק הנוכחי מדובר בהיקף עצום של זיוף. תעשייה של ממש. אף אחד מן התקדימים שהונחו בפני בית משפט קמא איננו מתקרב לכך אפילו. עוד הפנתה המדינה לפוטנציאל הנזק הגדול הגלום בהחדרה של למעלה מ- 1.5 מיליון ₪ מזיוף לשוק. המדינה הדגישה גם את אורך התקופה שבמהלכה פעל המשיב כדי לקדם את מטרותיו הנפסדות ואת העובדה שהנזק בסופו של יום נמנע רק משום שהמשיב נעצר. על בסיס האמור לעיל, המתחם לשיטת המדינה הוא בין 3 עד 8 שנות מאסר.

לענין גזירת הדין בתוך המתחם הפנתה המשיבה בעיקר להרשעותיו הקודמות של המשיב. למשיב 5 הרשעות קודמות בעבירות דומות. הדגשה מיוחדת שמה המדינה על כך שהמשיב ביצע את העבירות בעודו מצוי בעיכוב ביצוע שניתן לו בטעות בתיק אחר בגין עבירות דומות.

עמוד 2

5. הסנגור טען כי אין מקום להתערבות. בית משפט קמא שקלל את הנתונים שבפניו. הדגש הושם על כך שזק פוטנציאלי יכול והיה, אולם נזק ממשי לא היה. הסנגור הפנה אותנו לפס"ד בפרשייה שגם בה נטל המשיב חלק שבה הוטל על אחר עונש של 30 חודשי מאסר ולשיטתו, העונש שהוטל בתיק הנוכחי עולה בקנה אחד עם אותה ענישה. גם אם יש מקום להחמרה בענישה, אין לחרוש את ההלכה על גבו של המשיב. בית משפט קמא התייחס לפסיקה שהיתה בפניו ולא טעה בקביעת המתחם.

לענין נסיבותיו האישיות של המשיב מפנה הסנגור לחווה"ד הפסיכיאטרית שהוגשה בעניינו. המשיב שיתף פעולה עם היחידה החוקרת. הוסכם בין הצדדים מלכתחילה כי המשיב יוכל לטעון לשיתוף פעולה וגם בכך היה מקום להתחשב.

דין והכרעה

6. שקלנו את טיעוני הצדדים ואיננו מתלבטים כלל באשר לקביעה כי יש מקום לקבלת ערעור המדינה. לא בכל יום נתקל בית משפט בתיק בעל היקף שכזה ובתכנון רב שלבי שנועד לגרום נזק עצום לכלכלת המדינה.

נתחיל מן הפן העקרוני, לא בכדי ייחד המחוקק עבירה ספציפית לזיוף מטבעות. מטבעות הן חלק מן הביטוי לריבונותה של מדינה, הם אחד הסמלים לריבונות זו. לא הרי זיוף מטבע כזיוף מסמך אחר כלשהו, כך ראה זאת המחוקק וכך יש לראות זאת. עוד נדגיש כי המחוקק ראה לנכון למתוח קו משווה בין מי שביצע את העבירה עד תומה, לבין מי שרק התחיל לבצע את העבירה בשל הסיכון הגלום בעבירה זו. ללמדך עד כמה חשוב המאבק בעבירה מסוג זה. עונש המאסר שקצב המחוקק לצידה של עבירה זו הוא 7 שנים ואף זאת ולא בכדי. לפיכך נקודת המוצא כאשר מדובר בזיוף מטבעות צריכה להיות נקודת מוצא מחמירה המשקללת את משמעות החדרת כסף לא חוקי למחזור הכספים של המדינה.

באשר להיקף העבירות - המספרים בתיק זה מדברים בעד עצמם. איננו רואים לחזור ולפרט את הסכומים אותם העביר המשיב לבתי המלאכה השונים אותם העסיק, בלי ידיעתם כמובן במלאכת הזיוף, תוך הצגת מצג שווא כי מדובר בחלקים המיועדת לפעילות לגיטימית. מדובר בתכנון רב שלבי שהתפרש על פני תקופה ארוכה, החטיא בעל כורחם אנשים רבים, ואמור היה להניב למשיב רווח בסכומי עתק.

הענישה הנוהגת עליה הסתמך בית משפט קמא בקובעו את מתחם הענישה, איננה משקפת נסיבות דומות לאלה שנפרשו בפנינו בתיק הנוכחי. מתחם הענישה לעולם אמור לשקף את מעשה העבירה בנסיבותיו. הנסיבות בעניינו מדברות בעד עצמן. כאמור, אף אחד מהמקרים עליהם הסתמך בית משפט קמא איננו מתקרב אפילו להיקפים שמדובר בהם בתיק הנוכחי. לפיכך, מתחם הענישה הראוי לשיטתנו הוא בין 3 שנות מאסר ל- 5 שנות מאסר בפועל ולא כפי שקבע בית משפט קמא (בין 1 ל- 3 שנים).

7. באשר למיקומו של המשיב בתוך המתחם -

בנושא זה הדגש הוא על הרשעותיו הקודמות. המשיב הוא עבריין שיטתי בתחום זה. הוא שב ומבצע אותן עבירות. משום שכדבריו הוא מעונין ב"כסף קל". חומרה מיוחדת אנו רואים בכך שהמשיב ביצע את העבירה בעודו מצוי בעיכוב ביצוע

בתיק אחר, שניתן לו בטעות. ניתן היה לצפות כי לפחות בתקופה מוגבלת זו לא יבצע עבירות נוספות. כאמור, המשיב חזר לפעילותו השיטתית מיד כאשר השתחרר וביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

באשר לנסיבותיו האישיות של המשיב -

אנו נותנים משקל לכך שהמשיב שיתף פעולה עם רשויות החקירה. עוד אנו נותנים משקל לחווה"ד הפסיכיאטרית שהוגשה בעניינו. אנו מקבלים כי המשיב מצוי כרגע בשפל המדרגה מבחינה כלכלית, עדיין אין בכל אלה כדי לגמד מחומרת מעשיו.

סוף דבר

8. אנו מקבלים את ערעור המדינה.

בהיותנו ערכאת ערעור שאיננה ממצה את הדין עם משיבים ותוך שאנו נותנים דעתנו לנסיבות לקולא שפורטו לעיל, אנו מעמידים את תקופת המאסר אותה ירצה המשיב על 4 שנים.

אנו ערים לפער בין הענישה שהוטלה בבית משפט קמא לבין הענישה שהוטלה על ידינו, אולם זהו אחד המקרים בהם "לא הפער שבין העונשים הוא אשר אינו סביר, כי אם העונש שנגזר למבקש מלכתחילה בבית משפט השלום" [רע"פ 7188/06 טרטור נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (14.09.06)].

בשולי הדברים עמדה בפנינו גם הסוגיה של ניכוי תקופת המעצר של המשיב. בית משפט קמא ניכה 3 חודשים. בית המשפט היה ער לכך כי "היה הנאשם עצור - שלא במאסר רק לתקופה של כחודש ימים. יחד עם זאת, הנאשם שהה תקופה לא מבוטלת בסטטוס של עצור, הגם שהיה אסיר על כל המשתמע מכך מבחינת תנאי הכליאה". משום כך, ותוך שהוא מתחשב בכך שהמערער היה בסטטוס של עצור-אסיר, ניכה בית המשפט כאמור 3 חודשים. איננו סבורים כי יש לכך מקום שעל כן מתקופת המאסר הכוללת שהטלנו יש לנכות חודש אחד בלבד ולא 3 חודשים כפי שקבע בית משפט קמא.

באשר לקנס - לאחר התלבטות החלטנו שלא להתערב בו. צודקת המדינה כאשר היא מפנה אותנו לכך שעל מי ש"השקיע" 50,000 ₪ לפחות בתעשיית הזיוף, הוטל קנס בן 3,000 ₪ בלבד. יחד עם זאת, נראה שמצבו הכלכלי של המשיב כרגע הוא בכי רע וכל תקופה שתיקצב תמורת הקנס תצטרף לתקופת המאסר. משכך, אנו מותירים את הקנס בעינו כמו גם את תקופת המאסר שנקצבה בתמורה לו.

יתר חלקי גזר הדין יישארו בעינם.

ניתן והודע היום י"ח כסלו תשע"ה, 10/12/2014 במעמד הנוכחים.

דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד

ג'ורג קרא, ס"נ

מרים סוקולוב, שופטת